HAJNÓWKA

DUCHOWA WITALNOŚĆ

XVIII

PLENER RZEŹBY W DREWNIE

10 - 29 SIERPNIA 2020 HAJNÓWKA

XVIII PLENER RZEŹBYW DREWNIE

Hajnówka 10 - 29 sierpnia 2020r.

ORGANIZATORZY PLENERU:
Urząd Miasta Hajnówka
Hajnowski Dom Kultury
Nadleśnictwo Hajnówka-Lasy Państwowe

ORGANIZATORZY WYSTAWY W MUZEUM RZEŹBY
ALFONSA KARNEGO W BIAŁYMSTOKU:
Nadleśnictwo Hajnówka-Lasy Państwowe
Urząd Miasta Hajnówka
Hajnowski Dom Kultury
Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego w Białymstoku

KOMISARZ PLENERU:
Stanisław Ostaszewski

PROJEKT GRAFICZNY:
Stanisław Ostaszewski
Zenaida Jakuć

SKŁAD KOMPUTEROWY:
Zenaida Jakuć

ZDJĘCIA:
Stanisław Ostaszewski
Anna Tarasiuk
Jerzy Wójcik

TEKSTY:
Jerzy Hermanowicz
Agnieszka Laskowska-Ginszt
Stanisław Ostaszewski
Ryszard Saciuk

DRUK:

WYSTAWA

Hajnówka sierpień - wrzesień 2020

Anna Marta Świtalska-Świć

Stanisław Leszek Ostaszewski

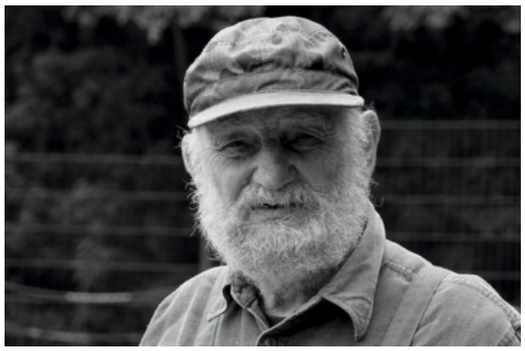

Wiktor Kabac

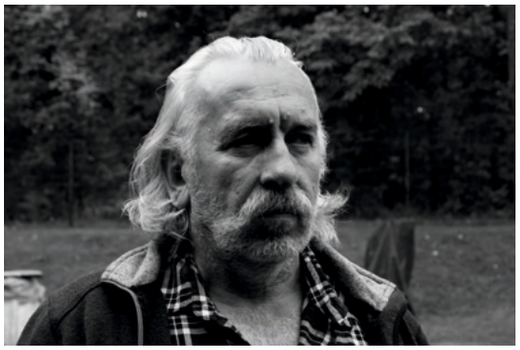

Wiesław F. Bednarz

Jerzy Iwacik

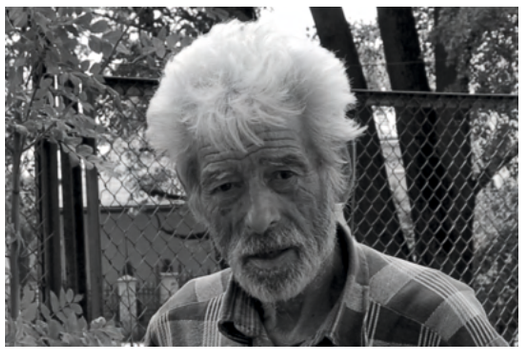

Stanisław Żywolewski

Spis autorów i prac

Wiesław F. **Bednarz** - Lublin
,,Alter Ego”
,,Kufel z Żubrem”

Jerzy **Iwacik** - Hajnówka
,,Dendromorf”
,,Dwulica”

Wiktor **Kabac** - Hajnówka
,,Odlot”

Anna Marta **Świtalska-Świć** - Hajnówka
,,Zgodne, niezgodne”

Stanisław Leszek **Ostaszewski** - Białystok
,,Atlas”
,,Cyrk”
,,Symbioza”

Anna Marta **Świtalska-Świć**, Jerzy **Iwacik**
,,Dąb, który stał się żubrem”

Stanisław **Żywolewski** - Hajnówka
,,Ecce homo”

5. Tyle lat upłynęło od pierwszego pleneru malarsko-rzeźbiarskiego zorganizowanego w Białowieży. Wybrane prace, powstałe na plenerze były eksponowane na wystawie roboczej w Białowieży a następnie w Domu Kultury w Hajnówce. Wystawę poplenerową zorganizowano w Muzeum Okręgowym w Białymstoku. Powstał katalog wystawy I Ogólnopolskiego Pleneru Białowieskiego'65. Następny plener rzeźbiarski w roku 1966 odbył się już w Hajnówce. Historia plenerów ze zmiennym szczęściem trwała do lat osiemdziesiątych. Zmiany polityczno-gospodarcze, stan wojenny przerwały ciągłość plenerów. W roku 2017 z inicjatywy Wiktora Kabaca i Włodzimierza Muśko oraz przychylności władz Hajnówki w szczególności Pana Jerzego Siraka-Burmistrza Hajnówki, plenery rzeźbiarskie ponownie wróciły do kalendarza corocznych imprez kulturalnych miasta. Dzisiaj, po kolejnych czterech plenerach zorganizowanych w latach 2017-2020 wpisały się na stałe.

Tegoroczny sierpień był wyjątkowo upalny. Nowa sytuacja związana z pandemią oraz zmiana miejsca organizacji pleneru nie nastrajały pozytywnie. Przywykliśmy do cienia drzew i plenerowego klimatu przy domu kultury, nie dostrzegaliśmy walorów nowego miejsca, były nam nieznane. 10 sierpnia sześciu uczestników pleneru pojawiło się na placu przy byłej lokomotywowni Nadleśnictwa Hajnówka i przystąpiło do pracy. Przez trzy tygodnie artyści realizowali swoje pomysły i wyobrażenia, kreując tajemniczego ducha w przewodnim temacie pleneru "Tajemnicza Puszcza Białowieska". Dęby rosnące wokół placu stworzyły naturalny parasol, chroniły nas przed upałem i stanowiły tło dla nowych rzeźb. Wraz z powstającymi nowymi dziełami, na plac przy lokomotywowni przewieziono rzeźby powstałe na poprzednich plenerach. Poddano je renowacji i przygotowano do wystawienia w muzeum w Białymstoku. Bardzo duży wkład pracy przy renowacji rzeźb wnieśli młodzi ludzie, międzynarodowi wolontariusze zaangażowani w projekt odnowy dworca kolejowego w Hajnówce, organizowany przez Stowarzyszenie Kulturalne Pocztówka. Serdecznie im za to dziękujemy.

Niejako, jubileuszowy plener zakończył się wernisażem w dniu 29 sierpnia. Artyści zaprezentowali 11 wypracowanych rzeźb i oficjalnie zakończyli plener. Prace powstałe na plenerze są eksponowane na terenie Nadleśnictwa Hajnówka a w październiku wyruszą do Białegostoku na wystawę promującą Plenery Rzeźby w Drewnie w Hajnówce.

Wystawa zaplanowana na październik-grudzień 2020 w Muzeum Alfonsa Karnego w Białymstoku prezentuje 27 rzeźb powstałych w latach 2017-2020. Wystawie towarzyszy folder promujący artystów biorących udział w XVIII plenerze oraz katalog wybranych prac z lat 2017-2019.

Stanisław Ostaszewski
Komisarz Pleneru

Joburg

Wiesław F. Bednarz

Ur. 1958 r. Dyplom z rzeźby u prof. Sławomira Mieleszko w Instytucie Wychowania Artystycznego na Uniwersytecie Marii Curie- Skłodowskiej w Lublinie.

Wiesław F. Bednarz ,,Kufel z Żubrem”

Wiesław F. Bednarz ,,Alter Ego”

Jerzy Iwacik

Z urodzenia i wyboru Hajnowianin. Ukończył Liceum Sztuk Plastycznych w Supraślu. Studia na Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu na Wydziale Wzornictwa Przemysłowego i Rzeźby. Inspiracje do swojej twórczości czerpie z piękna podlaskiej przyrody, w szczególności z Puszczy Białowieskiej.

Jerzy Iwacik ,,Dwulica”

Jerzy Iwacik ,,Dendromorf”

Wiktor Kabac

Moje zainteresowania i studia na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu na Wydziale Sztuk Pięknych, związane były z malarstwem.
Rzeźba to tylko jeden semestr. Zainteresowałem się nią dzięki wielkim międzynarodowym plenerom rzeźby w drewnie, które odbywały się w Hajnówce.
Otworzyły się przede mną nowe możliwości twórcze, nowe koncepcje i nowe materiały, stały się trwałe.
W swoich planach rzeźbiarskich nie zrezygnowałem jednak z koloru. Uzyskuję go przy pomocy nie farb, lecz ognia. Nadaje on szczególny klimat i urozmaica formę.
Od dzieciństwa jestem zrośnięty z Puszczą. Moja wioska Minkówka, gdzie się urodziłem jest w niej zanurzona. Stąd w moich pracach malarskich główny klimat to Puszcza Białowieska, a drewno
w rzeźbie też z niej jest.

.

Wiktor Kabac ,,Odlot”

Stanisław Leszek Ostaszewski

Studiował w Warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych na Wydziale Wzornictwa Przemysłowego i Architektury Wnętrz. Mieszka i tworzy w Białymstoku, zajmuje się projektowaniem architektury wnętrz, wystawiennictwem i rzeźbą. Od wielu lat juror konkursowych komisji artystycznych. Od 1983 r. należy do Związku Polskich Artystów Plastyków-Polska Sztuka Użytkowa. Od roku 1997 do 2018 pełnił funkcję prezesa ZPAP-Polska Sztuka Użytkowa oddział w Białymstoku. W 2000 zrealizował największą wystawę promującą województwo podlaskie na Światowej Wystawie EXPO 2000 w Hanowerze. W latach 1995-2010 Plastyk Miasta Białegostoku, aktualnie pracuje w Zespole Estetyki Przestrzeni Publicznej w Urzędzie Miejskim w Białymstoku. Komisarz XVI, XVII i XVIII Pleneru Rzeźby w Drewnie w Hajnówce.

Stanisław Leszek Ostaszewski ,,Atlas”

Stanisław Leszek Ostaszewski ,,Cyrk”

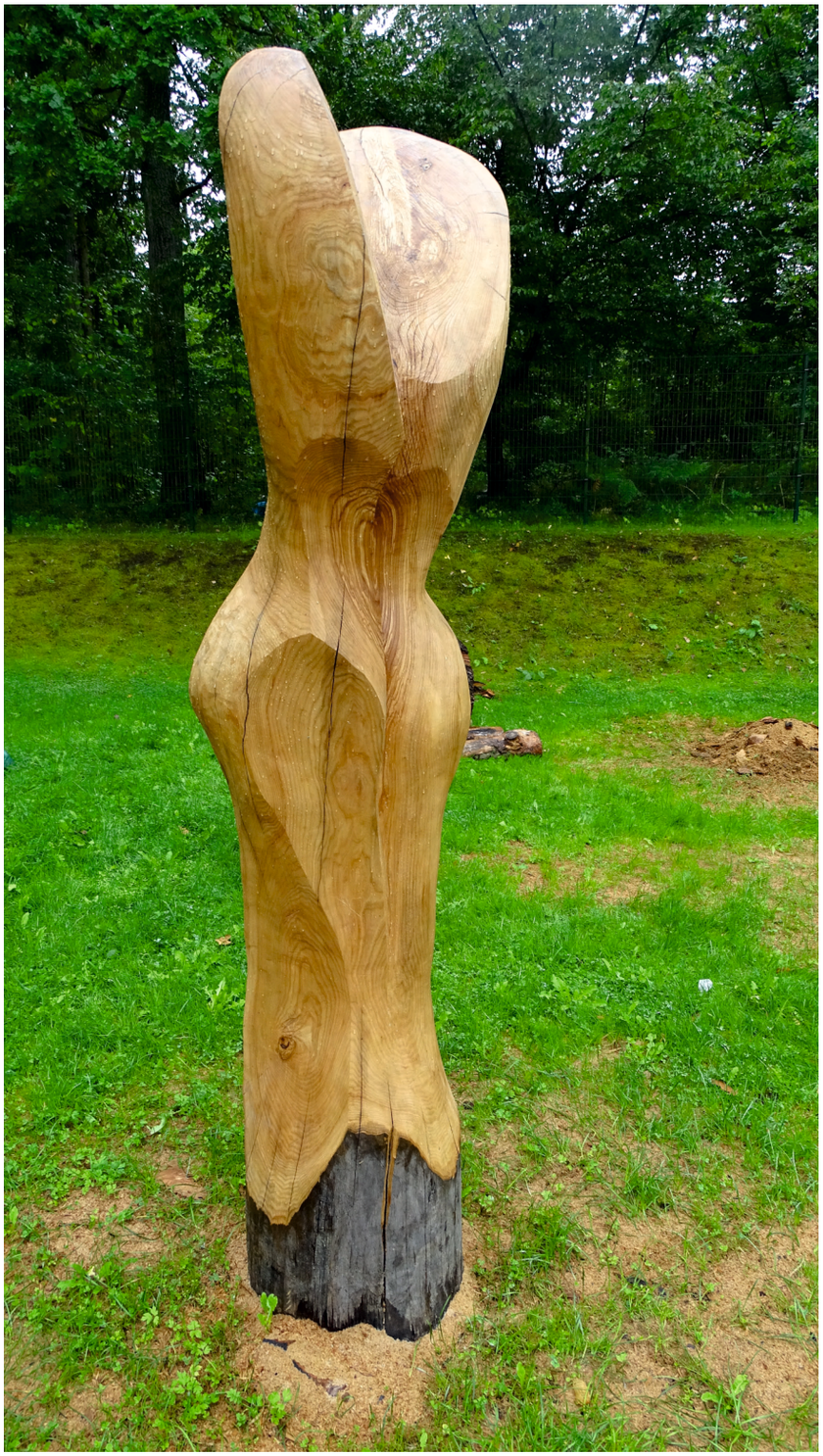

Stanisław Leszek Ostaszewski ,,Symbioza”

Anna Marta Świtalska – Świć

Pochodzi z Gór Świętokrzyskich, mieszka w Puszczy Białowieskiej. Ukończyła konserwację rzeźby w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych w Kielcach, Instytut Wychowania Artystycznego w Lublinie oraz Podyplomowe Studium Arteterapii przy Akademii Medycznej w Łodzi.
Na co dzień realizuje się w pracy pedagogicznej, od lat współpracuje także z HDK w Hajnówce, zasiadając w jury konkursu ,,Wiosna Młodych Talentów".
Stara się żyć zgodnie z naturą i czerpie z niej inspiracje. Jest autorką wielu prac poświęconych walorom przyrodniczym i kulturowym Podlasia.

Anna Marta Świtalska-Świć,
Jerzy Iwacik
,,Dąb, który stał się żubrem”
(praca wspólna)

Anna Marta Świtalska-Świć
,,Zgodne, niezgodne”

Stanisław Żywolewski

Urodził się w 1942 r. w Hajnówce. Artysta naturalny, malarz, rzeźbiarz. W twórczości odważny i kontrowersyjny. Swoją sztuką pragnie uświadomić zagrożenia ekologiczne, upadek moralny człowieka i cywilizacji, przedstawić problemy społeczne i polityczne. Prace Stanisława Żywolewskiego znajdują się w wielu muzeach w Polsce i zagranicą.

Stanisław Żywolewski
,,Ecce homo"
(poza konkursem)

Nie tylko leśnicy kochają drewno.

Żaden inny surowiec nie ma takiego znaczenia i tak wielu zastosowań jak ***DREWNO.***

Drewno towarzyszy nam od kołyski. Dosłownie. Dobry humor dopisuje, gdy wyśpimy się w wygodnym drewnianym łóżku. Miło zasiąść z rodziną przy zastawionym drewnianym stole. Wyjmujemy chrupiący chleb z drewnianego chlebaka, kroimy go na drewnianej desce. Słodzimy herbatę cukrem z drewnianej cukiernicy. W pracy siedzimy przy drewnianym biurku, a wieczorem w domu odrabiamy przy nim lekcje z dzieckiem. Drewnem ogrzejemy dom, a zimową porą napalimy nim w kominku. Przez wieki drewno było podstawowym materiałem na budowę domu, świątyń czy mostów. Drewno służyło do budowy pierwszych łodzi, statków i okrętów, którymi wypuszczano się coraz dalej na morza i oceany. Drewnianym jednostkom pływającym człowiek zawdzięcza swoje odkrycia geograficzne. Z drewna strugano narty, budowano konne sanie i królewski karety. Na starość będziemy podpierać się drewnianą laską, aż w końcu przyjdzie kres i pochowają nas w drewnianej trumnie.

Ale po drodze możemy przeżyć jeszcze ciekawą przygodę z drewnem, ***ze sztuką i kulturą*** *- w postaci pleneru, wernisażu czy wystawy, czego doświadczyliśmy w Hajnówce w dniach 10-29 sierpnia 2020 r. podczas XVIII Pleneru Rzeźby w Drewnie. Z uniwersalnego drewna powstawały i nadal rodzą się dzieła sztuki. Na drewnianym podłożu wieki temu pisano bizantyjskie ikony. Historia malarstwa kultury łacińskiej to długi okres tworzenia na drewnianych deskach. Największy w Europie gotycki ołtarz Wita Stwosza w Kościele Mariackim w Krakowie wykonany jest z drewna dębowego, a rzeźby z drewna lipowego. Niezwykłe instrumenty smyczkowe są drewnianym dziełem lutników.*

W drewnianych rzeźbach drewno dostaje drugą szansę na życie. Nie żałujmy go. Drewno przyrasta, jest surowcem odnawialnym i w pełni przyjaznym środowisku.

Gratulujemy naszym artystom - rzeźbiarzom, którzy z prostych kawałków drewna stworzyli niezwykłe dzieła.

1. *Zgodnie, niezgodnie – Marta Świtalska - Świć*
1. *Dwulica – Jerzy Iwacik*
2. *Odlot – Wiktor Kabac*
3. *Symbioza – Stanisław Ostaszewski*
4. *Alter ego – Wiesław Bednarz*
5. *Dąb, który stał się żubrem - Marta Świtalska - Świć , Jerzy Iwacik*

Agnieszka Laskowska-Ginszt
Nadleśnictwo Hajnówka

WYSTAWA

RZEŹBY W DREWNIE
Z MIĘDZYNARODOWYCH
PLENERÓW RZEŹBIARSKICH W HAJNÓWCE
2017 - 2020

Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego w Białymstoku
październik - grudzień 2020

Puszczańskie inspiracje.

Wystawę zatytułowaną ,,Plenerowa rzeźba w drewnie –Hajnówka 2020 '', prezentowaną w Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego w Białymstoku, tworzą dzieła, które w sierpniu 2020 r. powstały w unikalnym i jedynym środowisku współczesnej Europy – w Puszczy Białowieskiej. Wcześniejsze prace, z kolejnych plenerów z lat: 2017,2018 i 2019 są również prezentowane na tej wystawie i przypominają rzeźbiarzy i ich dzieła ,których inspiracją i artystycznym wyzwaniem był „dialog" z puszczą.

W minionym tysiącleciu Puszcza Białowieska miała wielu znakomitych, ale i mniej życzliwych gości. Jedni oceniali ją miarą korzyści płynących z wyrębu cennych gatunków drzew i polowań, które faktycznie były rabunkiem i okrutną rozrywka rosyjskich cesarzy i okupantów. Inni zaś należeli do grona jej wiernych przyjaciół. Byli to wybitni jej znawcy, uczeni, artyści, malarze, poeci i muzycy. Warto przypomnieć ,,Wycieczki do Białowieży" Zygmunta Glogera, wizyty Henryka Sienkiewicza i Elizy Orzeszkowej, ,,Trzy Dęby'' Leona Wyczółkowskiego, muzyczną ,,Tekę Białowieską" Feliksa Nowowiejskiego - ,,Dąb rażony piorunem" i ,,Puszczańską Ikonę" znanego białostockiego malarza Antoniego Szymaniuka.

Puszcza Białowieska jest naszym skarbem narodowym, z królewskimi dębami, wspomnieniem świetności Rzeczypospolitej, ale ponad wszystko jest własnością całej ludzkości. Jak trafne są słowa polskiego pisarza Stefana Żeromskiego, który podkreślił, że ,,Puszcza jest niczyja, nie moja, nie twoja, ani nie nasza, jeno Boża ,,święta". Podobnym szacunkiem darzył to miejsce laureat Nagrody Nobla -Czesław Miłosz.

Na przekór historii Puszcz Białowieska nadal zachwyca swoim pięknem i harmonią ,może być miejscem refleksji każdego z nas ,a twórcom sztuki magiczną inspiracją.

Ryszard Saciuk

Wiktor Kabac
,,Perun" 250 cm
2019r.

Daniel Czesław Lipian Kaniuk
,,Okaleczona" 200 cm
2018r.

Wojciech Mendzelewski
,,Impact" 240 cm
2018r.

Wiktor Kabac
,,Struktura" 195 cm
2018r.

Stanisław Leszek Ostaszewski
,,Portret wodza" 130 cm
2018r.

Włodzimierz Muśko
,,Św.Franciszek 210 cm
2017r.

Wiktor Kabac
,,Światowid" 200 c
2019r.

Anna Marta Świtalska-Świć
Jerzy Iwacik
,,Co dwie głowy" 150 cm
2018r.

Wiktor Kabac
,,Kamień”190 cm
2018r.

Wiktor Kabac
,,Brzoza” 200 cm
2017r.

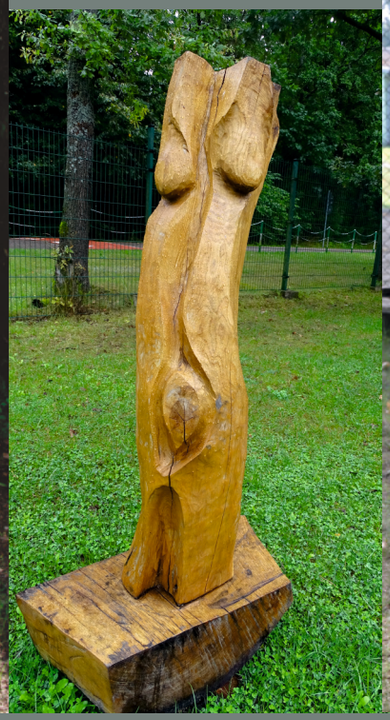

Daniel Czesław Lipian-Kaniuk
,,Natura” 140 cm
2019r.

Stanisław Leszek Ostaszewski
,,Macierzyństwo” 190 cm
2018r.

Daniel Czesław Lipian-Kaniuk
,,Sen" 200 cm
2018r.

Jerzy Iwacik
,,Rozwijam się, Zwijam się" 200 cm
2019r.

Wojciech Mendzelewski
,,Invitro" 140 cm
2018r.

Stanisław Leszek Ostaszewski
,,Foka" 80 cm
2019r.

Daniel Czesław Lipian-Kaniuk
,,Natura" 230 cm,
2017r.

Stanisław Leszek Ostaszewski
,,Rozdarcie", ... cm?
2017r.

Stanisław Leszek Ostaszewski
,,Usta",...cm?
2017r.

Stanisław Leszek Ostaszewski
,,Wrzeźba"
2019r.

Spis rzeźb:

1.Jerzy Iwacik - Hajnówka
- ,,Rozwijam się, Zwijam się”

2.Wiktor Kabac - Hajnówka
- ,,Perun”
- ,,Brzoza”
- ,,Światowid”
- ,,Kamień”
- ,,Struktura”

3.Daniel Czesław Lipian Kaniuk - Lublin
-,,Okaleczona”
- ,,Sen”
- ,,Natura”
- ,,Natura”

4.Wojciech Mendzelewski - Lublin
- ,,Impact”
- ,,Invitro”

5.Włodzimierz Muśko - Hajnówka
- ,,Św.Franciszek

6.Stanisław Leszek Ostaszewski - Białystok
- ,,Portret wodza”
- ,,Macierzyństwo”
- ,,Foka” 80 cm
- ,,Rozdarcie”
- ,,Usta”
- ,,Wrzeźba”

7.Anna Marta Świtalska-Świć, Jerzy Iwacik - Hajnówka
- ,,Co dwie głowy”

MUZEUM RZEŹBY ALFONSA KARNEGO

XVIII Plener Rzeźby w Drewnie - Hajnówka 2020

W trudnym „pandemicznym” roku Plener przeniósł się na teren Nadleśnictwa Hajnówka. Przenosiny pod opiekuńcze skrzydła Nadleśnictwa okazały się pozytywne i praktyczne. Artyści otrzymali pokaźny fragment terenu, usytuowany na skraju puszczy . Puszcza Białowieska jest jedynym na niżu europejskim kompleksem leśnym, będącym skupiskiem roślin i zwierzyny, które to bogactwo zachowało się w miarę pierwotnej formie. Jest skarbnicą, nieopisanym sezamem wrażeń dla wszystkich ludzkich zmysłów. Każde drzewo, strzelisty dąb czy mała krzewinka to obraz jednego życia, rozwoju i walki o przetrwanie. Wśród roślin przenikają się kolor i światło. Jasne płaty na dywanie poszycia wydobywają jaskrawość poszczególnych roślin. Niesamowity, przebogaty koncert życia dziejący się na naszych oczach. To bogactwo oddano do dyspozycji artystów, licząc na ich wrażliwość i umiejętność korzystania z inspiracji. Obecność w takim krajobrazie nie oznacza kopiowania- inspiracja to atmosfera, „duch” otoczenia, nabyte pomysły i opowiedziane kształtem, fakturą i barwą drewna. Tworzenie rzeźby w drewnie czy innym materiale polega na umiejscowieniu w nim kształtu jaki chcemy uzyskać. W dalszym etapie uwalniamy masyw materiału z części zbędnej zważając na jego strukturę. W wypadku drewna na układ słojów, twardość i inne cechy poszczególnych gatunków. Powstaje więc kształt, forma. „Rozumienie rzeźby zależy od zdolności reagowania na formę trójwymiarową. Prawdopodobnie dlatego uznano rzeźbę za najtrudniejszą ze wszystkich sztuk... wrażliwy odbiorca musi się nauczyć odczuwania kształtu po prostu kształtu, nie jako kanwy dla narracji czy reminiscencji”. /Henry Moore / Ten podkreślany nacisk na odbiór „kształtu” nie pozbawia twórczości artystów rzeźbiarzy treści literackich, narracyjnych czy wręcz filozoficznych. U każdego z uczestników pleneru będą one inne. Rzeźby Wiktora Kabaca są przykładem inspiracji puszczańskim otoczeniem. Autor poprzez swoją „tutejszość” i fascynację Puszczą stał się puszczańskim Sabałą snującym swoją opowieść przy pomocy technik plastycznych - malarstwa, grafiki i rzeźby. Inni, uczestnicy pleneru: Anna Marta Świtalska-Świć, Jerzy Iwacik, Wiesław Bednarz i Stanisław Żywolewski nawiązują w swoich pracach do koncepcji wykrystalizowanych w zaciszu pracowni, w ich artystycznym imaginarium nie rezygnując z inspiracji „na żywo”. Realizują to na plenerze z akcentem na walory materiału- drewna. Wpisują się tym samym w jedno z podstawowych założeń tej akcji-pełna swoboda koncepcji, pełna wolność działania twórczego. Komisarz Pleneru – Stanisław Ostaszewski realizuje swoje wizje anatomiczne poprzez odtwarzanie kształtów ludzkich wyrażających siłę i napięcie, reagując tym samym na niepokoje współczesnej rzeczywistości. Jednocześnie wyrażając szacunek dla materiału, jego barwy i struktury.

Właściwe odczytanie treści zawartych w rzeźbach należy jak zawsze do odbiorcy-widza.

SAPER VEDERE - umieć patrzeć!

Jerzy Hermanowicz
historyk sztuki